

OV - 8.B

Instrukce: Přepiš si výpisky do sešitu, pod textem jsou uvedeny testové otázky, vypracuj si je ze zadu do školního sešitu.

Stát a právo

Právo v každodenním životě

Přestupek - Nejméně závažným deliktem. Někdy, např. v současné ČR, bývá považován za pouhý správní delikt, nikoli trestný čin.

Za přestupek lze uložit tyto sankce:

napomenutí

pokuta

zákaz činnosti

propadnutí věci

Trestný čin

1. prostý - zločin úmyslný trestný čin s horní hranicí trestní sazby nad 5 let.
2. těžký - úmyslný trestný čin s horní hranicí trestní sazby 10 let a více.
3. hrdelní - oficiálně zločin, za nějž lze uložit výjimečný trest.

Otázky

1. Jaký je rozdíl mezi právní a mravní normou?
2. Jaká sankce následuje po porušení právní normy?
3. Jaká sankce následuje po porušení mravní normy?
4. Jak se nazývá souhrn všech právních předpisů?
5. Uveď alespoň 2 typy sankcí, které lze uložit při spáchání přestupku.
6. Jakou formu má výjimečný trest v České republice?

Ústava České republiky

základní a zároveň nejvyšší zákon státu – 8 hlav, upravuje uspořádání státu, rozdělení státní moci, ..., všechny zákony musí být v souladu s Ústavou

PREAMBULE = slavnostní prohlášení občanů ČR (na začátku)

součástí je LISTINA ZÁKLADNÍCH LIDSKÝCH PRÁV A SVOBOD (na konci)

Účastníci pracovně právních vztahů

společenské vztahy upravené právními normami

účastníci si nemohou počínat libovolně, ale jsou omezeni právními předpisy, musí dodržovat příslušná nařízení

po celý život žije člověk v právních vztazích (vyživovací povinnost, povinnost chodit do školy, manželství, kupní smlouva, pracovní poměr,...)

příklady:

a) v občanském právu – kupní smlouva, nájemné, přepravní, pojistné, dědění majetku,...

b) v rodinném právu - manželství, vztahy mezi rodiči a dětmi

c) v pracovním právu - vztahy mezi zaměstnavateli a zaměstnanci

d) ve finančním právu – daňové povinnosti vůči státu

Účastníci pracovně právních vztahů

1.fyzická osoba (FO)

a) způsobilost k právům a povinnostem

b) způsobilost k právním úkonům (v plném rozsahu až od 18 let)

2. právnická osoba (PO)

a) obchodní společnosti a družstva

a. s. = akciová společnost (Agroslužby Žatec a. s.)

s. r. o. = společnost s ručením omezeným (Koito Czech s. r. o.)

Manželství

- Hlavním účelem manželství je založení rodiny a řádná výchova dětí.
- Manželství nemůže být uzavřeno se ženatým mužem nebo vdanou ženou nebo osobou, která uzavřela partnerství a toto partnerství trvá
- Manželství nemůže být uzavřeno mezi předky a potomky a mezi sourozenci (včetně příbuzenství založené osvojením) INCEST – trestný čin
- Manželství nemůže uzavřít osoba mladší 18 let (VÝJIMKA – od 16 let může soud způsobilost)
- Manželství nemůže uzavřít osoba zbavená způsobilosti k právním úkonům (omezená způsobilost – jen se souhlasem soudu)

Polygamie

(mnohomanželství, z řeckého gamos = sňatek) souhrnně označuje současnou účast muže či ženy ve více manželských vztazích.

Bigamie

dvojí (dvojnásobné) manželství; existuje buď ve formě dvojženství nebo dvojmužství. Bigamie je formou polygamie

NESEZDANÉ SOUŽITÍ, REGISTROVANÉ PARTNERSTVÍ

Nesezdané soužití

- druh x družka
- nevýhody: dědictví (ze zákona dědí druh či družka až v 2. dědické skupině)
- společné žití alespoň 1 rok před smrtí)
- vyšší dědická daň
- nemají nárok na výživné
- určení příjmení budoucího potomka (písemný souhlas na matrice)

Registrované partnerství

- soužití dvojice stejného pohlaví, má rysy manželství i vztahu druh-družka
- v některých státech mohou adoptovat děti (Dánsko, Švédsko, Španělsko)
- některé státy homosexuální jednání ZAKAZUJÍ pod trestem smrti (Saudská Arabie, Írán, Afghánistán, Pákistán)

Registrované partnerství v ČR:

- od 1. července 2006
- nelze adoptovat děti (zatím v jednání)
- alespoň 1 z nich musí mít české občanství
- zapisuje se do OP
- dědění v 1. skupině spolu s dětmi
- informace o zdravotním stavu

Otázky:

1. Jakou normou jsou upraveny společenské vztahy?
2. Uveď 2 příklady pracovně-právních vztahů v rodinném právu.
3. Uveď oba možné účastníky pracovně právních vztahů.
4. Co je hlavním účelem manželství?
5. Co je to polygamie?
6. Uveď nevýhody nesezdaného soužití.
7. Uveď alespoň 2 státy zakazující homosexuální jednání.
8. Lze v ČR v rámci registrovaného partnerství adoptovat dítě?